

IBERIAN ZER

AREILZA jaunak Bruselan: euskarak ez du eskriturarik

Bai direla interesgarriak Areilza jaunaren Europako bideak. Europa demokratikoaren babesa eta laguntzaren bila dabil, aspergabe, Gobernuak, hortik bakarrik baitatorkioke salbade bakarria.

Kanpoko merkatua irabazi nahian dabilta bai Fraga eta bai Areilza. Horregatik, beren hitzaldirik eta eritzirik garrantzikoena, han kanpoan agertzen dituzte. Ia deklarapen guztietan ikus daitekeenez, saldu nahi duten merkantziaren balioagorik handiena, asmoei, proiektuei ematen diete; ez oraingo errealitateari, eta, gutiago, joan berria dugun erregimenari. Promesapean gaude, bada. Haizeak daramatzen promesak ez ote?

Promesak oraingoz gerorako utzirik, gure egoerari buruzko eritzia interesgarriago ikusten ditut. Har dezagun eskualdekatzea. Areilza jaunak euskalduntzat jo du bere burua, eta autonomiaren aldekotzat. Esan duenez, ez Napoleonek ez Francok ez dute sekula "probintzientzako bizitze autonomoaren eskubiderik" ulertu. Oraingo Gobernuak bai, ordea. Sinetsi egin behar! Izan ere, euskalduna bera izanik, eskualdekatzea hain seriotan hartzen duen Gobernuak izanik, harritzekoa da euskal hizkuntzaren hain ezagutzapen eskasa ukaita! Zeren eta Areilza jaunak ez baitaki nonbait, euskaraz idazten denik ere! (Admirazio ikurrak gureak dira.) Flamar dar diputatu bategandik jakin izan du, Bruselan, ba zela holarik.

Ezin interesgarriagoa da, puntu honetaz, "La Libre Belgique" egunkariak (76.02.18) dakarrena. Areilza jaunak kazetalaurreko mintzaldi bat antolatu du Bruselan. Hona nola kondatzen duen egunkariak berak:

Galdera baten ondoren, autonomiaz ere mintzatu da Motrikuko Kondea. Zera esan du:

—Euskalduna naiz ni... (Galdera egin dionak moztu egiten du).

—Eta ni neu diputatu flamandarra naiz, eta ihaz, Gernikan, harrapatua eta gaizki erabilia izan nintzen...

—Neu ere bai —dio Ministruak— beste helarte batzutan gaizki tratatua izan naiz. Euskalduna naiz bai, eta Napoleonen eragin erdirakoa jasan beharra izan dugu. Errepublikak dezentralizatzerik ez du lortu, eta Francok ez du sekula haintzat hartu probintzientzat bizitze autonomoaren eskubiderik. Baina eskualde errealitatea ezagutzen du Gobernuak, eta kulturak eta hizkuntzak errespetatu nahi ditu. Eta euskal hizkuntza hizkuntza arkaikoa eta prekeltikoa bada ere, eskriturarik ez duena bada ere...

(Geuk azpimarkatuta.)

Diputatuaren ebakidura:

—Gaur, euskara idatzi egiten da. Bilboko Unibertsitatean ba dago...

Kultura eta hizkuntza begirunez ikusi nahi lituzkeen Gobernuak, lehendabizi ezagutu egin beharko lituzke, ezta? Baina Areilza "kanpoko ministrua" izanik, aisago ulertzen dira gauzak. Okerrena, hala ere, zera da, halebria, askotan kanpoan bertan ere (flamandar diputatua lekuko) Penintsulan bertan baino enteratuago dagoela jendea. Zergatik ote? Ba dago Estatu maila gainditzen duen lankidetasunik!

Juan LARRINAGA

PRENTSAN EGURRA

"Guti ginelarik, amama erdi zitzaigun". Erdal esaera hori gaur egun Espainiako kazetariei ezar lekieke, zeren, lehenbiziko "secreto profesional" delakoa eta beste mila arazo guti bailitzaizkien, orain arrisku berri astun bat sortu baitzaie. DOBLON aldizkariaren zuzendari den José Antonio Martínez Soler jauna harrapatu egin dute —inoren edo inongo hauzo ez diren "martziano" batzuk— eta, beragaz nahi izan duten guztia egin ondoren, bota egin dute basoan, zauriturik, puxkaturik, zapaldurik. Ikusten denez, prentsa arloan sekretu profesionala gordetzeko eskubidea ukatzen den bitartean, honelako "eginkizunetan" dabiltzanek ba dute segurantza, ongi garantizaturik halebria, beren sekretu "profesionala" zintzo gordeko zaiela.

B. ARRIZABALAGA

IRRATI KAZETARITZA

Arratsaldeko zazpi ta erdietan, bulegotik etxera zatozela, uste gabe zeure autoko irratian Gasteizen "zerbait" gertatzen ari dela entzuten baduzu, eta geroxeago irratia (Loiola Herri Irratiak, noski) Gasteizen gertatzen ari direnak oso gauza astunak direla zehaztzen badizu, eta, azkenez, etxera heltzer zarela, "trágico balance" hitz bi hauen soinu garratza belarrietatik bihotz barneraino sarturik badaramatzazu, gizon normala bazara behintzat, ez duzu, nik uste, ea *Real Madrid* ala *Borussia* ekipo biotatik garai hortan irabazle zein den jakiteko gogorik edukiko. Baina telebista deritzon tresna madarikatu hori, gutienez beste ordu baterako "*partido trascendental*" bat dela eta harturik duzula dakizunez gero, irratitik zintzilizka jarriko zara. Eta zer? Eguneroko hamaika alukeria eta zarata entzun beharko duzu, Gasteizko ezbehar negargarria azaldu behar lukeen berririk jaso gabe. Baina trankil egon zaitetz, zeren *Radio Nacionalek*, bere hamarretako Ahozko Egunkarian, informazio nabari eta ugari bat emango baitzitu laster.

Hamarrak dira, hala ere! Hitzaurre zaion soinu horri luze xamar deritzozu, gero erloju dangadok, eta nor den koordinadore, eta ministru pare bat European zehar dabilela, eta..., ustegabez, "*nuestro enviado especial Joaquín Ramos*"ek, futbolean lortu "dugun" *empate* edo hainbanatze zoragarri horri buruz ihardun bero histeriko bat, neuk kronometro neurturik, ehun ta hamar segundu iraungo duena, botako du. Hau adarra jotzea ez bada, zezanak ez du adarrik, ez eta akerak ere. Bukatzeko: ia hamar ta erdiak ziren, *Radio Nacionalek* Gasteizen heriotze bi eta zauritu mordo bat zeudela aitortu zuenean. Hori kazetaritza baldin bada, ni Mesopotamiako apezpiku.

B. ARRIZABALAGA